

Závěr

Ve své disertační práci jsem se zabývala právní úpravou závazkových vztahů v mezinárodním obchodu se zaměřením na právní úpravu jednotlivých smluvních typů, s hodnocením jejich výhod a úskalí, a odkazem na případné další právní možnosti realizace mezinárodního obchodu. K posuzování dané problematiky jsem přistupovala převážně z pohledu českého práva, tzn. českých právních předpisů a mezinárodních úmluv, kterými je Česká republika vázána.

V první kapitole této práce rozebírám prameny práva mezinárodního obchodu se zaměřením na Římskou úmluvu, poukazuji na nová právní pravidla vznikající na poli mezinárodních institucí a zamýšlím se nad jejich postavením v českém právním řádu a pramenech práva vůbec. Rovněž odkazuji na význam obchodních zvyklostí a jejich aplikaci v rámci smluvních vztahů. Tato část práce je tedy úvodem k právním otázkám závazkových vztahů v mezinárodním obchodu, která má podat ucelený přehled o jednotlivých pramenech práva a celkové právní úpravě mezinárodního obchodu v českém právním řádu a v Evropském mezinárodním právu soukromém.

V další kapitole se pak zabývám jednotlivými smluvními typy, jejichž prostřednictvím lze realizovat mezinárodní obchod a expandovat na zahraniční trhy. Z těchto smluvních typů nejvíce prostoru věnuji úpravě smlouvy o obchodním zastoupení, neboť se domnívám, že je v současné době v rámci mezinárodního obchodního styku jednou z nejvyužívanějších obchodních smluv. Právní úprava smlouvy o obchodním zastoupení je rovněž poměrně komplexní přinášející řadu zajímavých právních závěrů z hlediska aplikace v mezinárodním obchodu, a to zejména v rámci práva Evropského společenství. Mezi další nejvyužívanější smluvní typy pak patří smlouva komisionářská a smlouva licenční. U všech těchto smluvních typů lze nalézt inspiraci ohledně jejich obsahu v obchodním zákoníku a v nejjednodušším případě dosáhnout volby českého práva v rámci daného smluvního vztahu. I když neexistuje unifikovaná hmotněprávní úprava těchto smluvních typů, došlo v rámci práva Evropského společenství k vytvoření jednotné kolizní

úpravy obsažené v mezinárodní Úmluvě o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Římská úmluva), která však ne vždy v judikatuře soudů přináší smluvním stranám jistotu ohledně určení rozhodného právního řádu. Co se týče obsahu smluvních ujednání lze se dále nechat inspirovat obecnými právními zásadami upravenými v „nestátních“ dokumentech vytvořenými mezinárodními organizacemi na základě praktických dopadů práva mezinárodního obchodu nebo zásadami neupravenými, z nichž nejzákladnější je zásada autonomie vůle stran vyplývající z principu smluvní svobody.

Pro komplexní přiblížení úpravy práva mezinárodního obchodu je věnována třetí kapitola zvláštním ustanovením závazkových vztahů v mezinárodním obchodu, které jsou součástí obchodního zákoníku. Z jednotlivých institutů je v praxi nejvíce využívaným institutem úprava smlouvy o výhradním prodeji, která umožňuje v rámci předpisů soutěžního práva realizovat exkluzivní mezinárodní obchod na vybraném smluvním území. Tento smluvní typ umožňuje oběma smluvním stranám lépe čelit konkurenčním bojům, zajistit dostatečnou marketingovou podporu prodeje zboží a investovat do rozvíjející spolupráce.

Stěžejní kapitola této práce je věnována právní úpravě kupní smlouvy a významné mezinárodní úmluvě sjednocující přímé normy úpravy kupní smlouvy, a to Úmluvě OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží z roku 1980, jejíž postavení na poli práva mezinárodního obchodu je výjimečné. Zaměřila jsem se na náležitosti kupní smlouvy, úpravu vzájemných práv a povinností smluvních stran s poukazem na výklad k Vídeňské úmluvě ze strany aplikujících soudů, který by měl být pro smluvní strany určitým návodem pro eliminaci neurčitosti smluvních ujednání či nedostatečné úpravy jejich práv a povinností.

Dle mého názoru je mezinárodní obchod neustále se vyvíjející institut z pohledu ekonomického, který je bezprostředně následován vývojem právním, neboť právní předpisy by měly reflektovat potřeby mezinárodního obchodu a jeho realizace a pro účastníky právních vztahů tak představovat právní jistotu ohledně obsahu jejich práv a povinností, která by měla spočívat

v jednotné aplikaci právních předpisů ze strany rozhodujících institucí a v respektování zavedené praxe mezi smluvními stranami a základních zásad, na nichž mezinárodní obchod spočívá, ať již oficiálně formulovaných v mezinárodních dokumentech nebo jen zažitých a ustálených v rámci obchodní praxe.

Co se týče právní úpravy mezinárodního obchodu, domnívám se, že snahy o unifikaci právních norem mezinárodního práva soukromého budou nadále vedeny cestou unifikace norem kolizních, ať již ve formě mezinárodních úmluv nebo přímo aplikovatelných předpisů práva Evropského společenství, nikoliv formou unifikace norem přímých. I když význam a postavení stěžejní hmotněprávní mezinárodní úmluvy obsahující úpravu kupní smlouvy (Vídeňské úmluvy) je nepochybný a v současné době si nelze realizaci mezinárodního obchodu bez této úmluvy představit, nedomnívám se, že by byly vytvořeny stabilní podmínky pro tvorbu a následné přijetí unifikovaných hmotněprávních pravidel a ani nelze stanovit, který ze smluvních typů by mohl být předmětem takovéto právní úpravy. I když např. smlouva o obchodním zastoupení nabývá v posledních letech na významu, jsou její odlišnosti zejména mezi anglosaským a kontinentálním právem tak značné, že její unifikace ve světovém měřítku nepřichází v úvahu.

Seznam použité literatury

Bejček K., Eliáš K., Raban P. a kolektiv. Kurs obchodního práva. C.H.Beck, 4. vydání, 2007

Bělohlávek, A. Volba práva v závazkových vztazích. Právní fórum, ASPI, a.s., 3/2006

Bogdan, M. Concise Introduction to EU Private International Law. Gronigen: Europa Law Publishing

Boháček, M. Základy amerického obchodního práva. Linde Praha, 2007

Bridge, M. The International Sale of Goods, Law and Practice. Oxford University Press, New York, 1999

D'Arcy L., Murray C., Cleave B. Schmitthoff's Export Trade: The Law and Practice of International Trade. London, Sweet & Maxwell, 2000

Dědič, J., Čech, P. Obchodní právo po vstupu ČR do EU, 2. vydání. Praha: Polygon

Fletcher I., Mistelis A., Cremona, M. Foundations and Perspectives of International Trade Law. London, Sweet & Maxwell, 2001

Folsom R., Gordon M., Spanogle J. International Business Transaction. West Publishing Co., St. Paul, Minnessotta, 1996

Giuliano, M., Lagarde, P. Zpráva o Úmluvě o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy. Úřední věstník C 282, 31.10.1998, s. 1-50 („Zpráva Giuliano-Lagarde“)

Janátka F., Hándl J., Novák R. a kolektiv. Obchodní operace ve vývozu a dovozu. Kodex Bohemia, 1999

Kanda A. Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku (Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží). Linde Praha a.s., 1999

Kanda A. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (s komentářem). PP Agency, 1995

Kanda, A. Vídeňská úmluva o mezinárodní koupi zboží a náš právní řád, 2. Obecná charakteristika. Právník, 1/1997

Koppenol-Laforce M. et al. International Contracts: Aspects of Jurisdiction, Arbitration and Private International Law. London, Sweet & Maxwell, 1996

Kučera Z., Pauknerová M., Růžička K., Zunt V. Úvod do práva mezinárodního obchodu. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk 2003

Kučera Z. Mezinárodní právo soukromé, 6. opravené a doplněné vydání. Nakladatelství Doplněk, Brno 2004

Marek, K. K závazkovým vztahům v mezinárodním obchodu. Právní fórum (ASPI, a.s.), 9/2007

Marek, K. Smlouva mandátní a smlouva komisionářská. Právní fórum, 8/2006

Myšáková, P. Principy evropského smluvního práva. <http://www.e-polis.cz/mezinarodni-pravo/>

Nesnídal J. Licenční smlouva k předmětům průmyslového vlastnictví. Právní rádce, 2/2000

Pauknerová M. Evropské mezinárodní právo soukromé. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2008

Pauknerová, M. K některým stále aktuálním otázkám obchodních smluv s mezinárodním prvkem, II. část. Právní praxe a podnikání, 12/1994, s. 22

Pauknerová, M. Recenze ke knize Principles, Definitions and Model Rules of European Privat Law. Draft Common Frame of Reference (DCFR). Interim Outline Edition, Sellier, European Law Publisher, Mnichov, 2008, Právník, 7/2008

Pavlová, B. Stručně o Úmluvě OSN o mezinárodní koupi zboží. Právní fórum (ASPI, a.s.), 6/2007

Pelikánová, I. Komentář k zák. č. 513/1991 Sb. Zvláštní ustanovení pro závazkové vztahy v mezinárodním obchodu. § 749 odst. 1, ASPI, a.s.

Plíva, S. Obchodní závazkové vztahy. Praha: ASPI, a.s., 2006

Pocta Martě Knappové k 80. narozeninám. Praha: ASPI, a.s., 2005 (článek: *Kučera Z.* Římská úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy a zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním)

Pokorný, M. Zákon o mezinárodním právu soukromém a procesním, Komentář. C.H.Beck, Praha, 1998

Rozehnalová, N. Doložky o právním režimu a řešení sporů v případě smluv v mezinárodním obchodním styku. Právní praxe v podnikání, 1/1998

Rozehnalová, N. Právo mezinárodního obchodu. Praha: ASPI, a.s., 2006

Růžička K. Kupní smlouva se zahraničím: Zvláštní ujednání. ASPI, LIT1762CZ, 1992

Růžička, K. Volba práva. ASPI, Právo a podnikání, 1/1996

Slechtriem P. Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG). C.H.Beck Verlag 1998

Slechtriem, P. The Seller's obligation Under the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods. publikováno Galston & Smit ed., International Sales: The United Nations Convention on Contracts for the International Sales of Goods, Matthew Bender (1984)

Stone P. EU Private International Law: Harmonization of Laws. London: Elgar European Law Publishing, 2007

Štenglová, Plíva, Tomsa a kolektiv. Obchodní zákoník, komentář, 10. podstatně rozšířené vydání. C.H. Beck 2005

Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol. Obchodní zákoník. Komentář. 11 vydání. Praha: C.H.Beck, 2006

Švarc, Z. Mandátní smlouva, komisionářská, smlouva o zprostředkování, smlouva o obchodním zastoupení. Ekonomický a právní poradce podnikatele, 10/1995

Weinhold, D.: Vztah obchodního zákoníku k Úmluvě OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (Vídeňská konvence). ASPI, Právní rádce 5/1994

Židek, P. Podstatné porušení smlouvy z hlediska Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, Evropské a mezinárodní právo. 1/2002, ASPI

Internetové servery:

<http://www.cisg.law.pace.edu/cases>

<http://eur-lex.europa.eu/>

<http://www.mpo.cz>

<http://www.rome-convention.org/>

<http://www.uncitral.org>